

24-9-2015 18:49 Leestijd 3 minuten

Operatie-Leunstoel is boven alles een verhaal over mensen. Véél mensen.

Daarom hier een handig overzicht van de belangrijkste figuren uit het verhaal - van Admiraal tot BVD'er X.

Alle hoofdrolspelers van operatie-Leunstoel op een rij

Correspondent Technologie & Surveillance

[Maurits Martijn](#)

Illustratie: Lennard Kok (voor De Correspondent)

At Admiraal

Een medewerker van het Nederlands Radar Proefstation. Was ook betrokken bij operatie-Easy Chair. Na het vertrek van Schimmel wordt hij directeur van het bedrijf.

Joseph Bezjian

Technicus. Werkzaam voor het

Amerikaanse State Department. Ontdekt in september 1952 The Thing in de residentie van de ambassade in Moskou. Bijnaam: De Tapijtverkoper (reden onbekend).

Jan-Albert Bijvoet

Ingenieur bij het Nederlands Radar Proefstation. Wilde niet meewerken aan dit verhaal zolang de betrokken geheime diensten hun dossiers over Easy Chair niet hadden geopenbaard. Vlak voor het verschijnen van dit verhaal vernamen wij dat de heer Bijvoet op 9 augustus 2015 in zijn woonplaats in Alabama op 89-jarige leeftijd is overleden.

Lodewijk de Bruijn

Zoon van Elsje, kleinzoon van Nico Schimmel. Vond in een kast van zijn ouderlijk huis samen met zijn broer Olivier de zippo en de notities van Gerhard Prins. Daarin: het verhaal over operatie-Easy Chair, het Nederlands Radar Proefstation en de samenwerking met de CIA. Lodewijk benaderde journalist Maurits Martijn, een middelbareschoolvriend.

Olivier de Bruijn

Zoon van Elsje Schimmel, kleinzoon van Nico Schimmel, oudere broer van Lodewijk de Bruijn.

Joop (J.M.F.A.) van Dijk

Oprichter van het Nederlands Radar Proefstation in Noordwijk. Uitvinder, ondernemer, bon vivant, oud-verzetsman, bestuurslid VVD. Goed bevriend met Louis Einthoven, hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst. Emigreerde in 1960 naar Zwitserland vanwege het belastingklimaat in Nederland.

Sylvia van Dijk

De dochter van Joop van Dijk, woonachtig in Zwitserland, vlak bij het Meer van Genève. Herinnert zich nog veel over haar vader, het Nederlands Radar Proefstation en de zaken met de CIA. Bezit een deel van de memoires van haar vader.

Allen Dulles

Directeur van de CIA tussen 1952 en 1961. Meesterspion. Auteur van het standaardwerk *The Craft of Intelligence*. Zou zich persoonlijk bemoeid hebben met *Easy Chair*. Sterker: hij zou speciaal naar Nederland zijn gekomen voor een proef van het apparaat dat het NRP had gemaakt.

Louis Einthoven

Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst. Bijnaam: de Kolonel. Verzetsvriend van Joop van Dijk, de oprichter van het NRP. Hij legde het contact tussen de CIA en het NRP.

Schrijft in zijn ongepubliceerde memoires dat de CIA naar Nederland kwam omdat ze het land en de BVD zo bewonderde.

W. Auerell Harriman

Amerikaanse ambassadeur in Moskou. Ontving in 1945 een houten replica van *The Great Seal of the United States* uit handen van Russische kinderen en hing die op in zijn kantoor in zijn ambtswoning.

Thijs Hoekstra

Medewerker van het Nederlands Radar Proefstation. ‘De man van het buitenwerk’, die de af luisterapparatuur

in de ambassades in Den Haag plaatste.
Verdween rond 1970 bij het NRP
vanwege een burn-out.

George Kennan

Amerikaanse ambassadeur in 1952.
Actief ten tijde van de ontdekking van
The Thing in *The Great Seal* door
technicus Joseph Bezjian. Een vondst die
hij uitvoerig beschreef in zijn in 1968 met
een Pulitzer Prize bekroonde memoires.

Gerhard Prins

Medewerker van het Nederlands Radar
Proefstation. Uitvinder, technicus.
Auteur van de notities die de basis
vormen van dit verhaal. Hij was een

collega van Nico Schimmel, de
grootvader van Lodewijk de Bruijn.

Elsje Schimmel

Dochter van Nico Schimmel, moeder van
Lodewijk en Olivier de Bruijn. Elsje
kreeg de notities over Easy Chair van
Gerhard Prins, een voormalige collega
van haar vader. Zij was er niet van op de
hoogte dat het bedrijf waar haar vader
voor werkte opdrachten deed voor de
CIA. Elsje kreeg al op jonge leeftijd
alzheimer. Daardoor kon ze de notities
niet toelichten aan haar zonen, nadat zij
die gevonden hadden.

Nico Schimmel

Grootvader van Lodewijk en Olivier de Bruijn, vader van Elsje Schimmel. Eerste medewerker van het Nederlands Radar Proefstation, later directeur. Een autoriteit op het gebied van radartechnologie. In 1960 ontving hij een zippo-aansteker van de CIA, met daarin een gravure van een leunstoel ('easy chair') en zijn initialen.

Leu Termen

Russisch wetenschapper, briljant uitvinder, naamgever van een van 's werelds eerste elektronische muziekinstrumenten, de theremin. Kreeg in 1939 opdracht van Lavrenti Beria, de gevreesde baas van de geheime dienst van de Sovjet-Unie, om een draadloos en ondetecteerbaar afluisterapparaat te

bouwen, zonder microfoon én batterij.
Het werd *The Thing*, een voor die tijd
ongeëvenaard technisch hoogstandje.

Oud-medewerker van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst. Werkzaam op de
technische afdeling, betrokken bij
verschillende af luisteroperaties. Was op
de hoogte van operatie-Easy Chair maar
hij – en vermoedelijk de hele BVD – was
niet op de hoogte van het feit dat het
NRP succesvolle, werkzame apparatuur
wist te maken voor de CIA.

The Thing

De naam van het afluisterapparaat dat in 1952 door Joseph Bezjian in de Amerikaanse ambassade werd gevonden. Het was een ongekend geavanceerd apparaat. Draadloos, batterijloos, microfoonloos, ondetecteerbaar. Uitgevonden door Lev Termen. De Amerikanen wilden een replica en benaderden daarvoor het Nederlands Radar Proefstation.

**Ook in operatie-
Leunstoel:**